

Eiropas
Komisija

Eiropas sociālo tiesību pīlārs

Par taisnīgāku un sociālāku Eiropu

#SocialRights

Sociālā Eiropa

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2018

© Eiropas Savienība, 2018

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Attēli: © Shutterstock, ja nav norādīts citādi.

Print	ISBN 978-92-79-80439-7	doi:10.2767/72074	KE-01-18-212-LV-C
PDF	ISBN 978-92-79-80469-4	doi:10.2767/607686	KE-01-18-212-LV-N

Eiropas sociālo tiesību pīlārs

Par taisnīgāku un sociālāku Eiropu

#SocialRights

Kas ir Eiropas sociālo tiesību pīlārs?

Eiropas sociālo tiesību pīlārā ir izklāstīti 20 principi taisnīgākai, iekļaujošākai Eiropas Savienībai (ES).

Vairojot dalībvalstu vienotību un rādot ceļu, kā uzlabot ikdienas dzīvi, nodarbinātību un sociālo labklājību, šis pīlārs darbojas par labu pilsoņiem un noturīgi ekonomiskajai izaugsmei.

Tas ietver no jauna paustu sabiedrības un politisko gribu stiprināt sociālās tiesības laikā, kad mums rūp nodarbinātības jautājumi nākotnē, līdztiesības trūkums un demogrāfiskās izmaiņas. Pīlārā ir izklāstītas darbinieku tiesības, iesaistoties jaunos un bieži vien nedrošos nodarbinātības veidos.

ES un dalībvalstis īsteno šo pīlāru kopīgiem spēkiem – strādājot ar sociālajiem partneriem, reģioniem, pilsētām un pilsonisko sabiedrību.

Jūsu tiesības ikdienas dzīvē

Deklarējot Eiropas sociālo tiesību pīlāru Sociālajā samitā, mēs esam ierādījuši sociālajām prioritātēm tām piedienīgu vietu Eiropas sirdī.

Marianne Thyssen

Nodarbinātības, sociālo lietu, prasmju un darbaspēka mobilitātes komisāre

ec.europa.eu/social/social-pillar

Džūlija un Frančesko

“Es vadu nekustamā īpašuma aģentūru, un pēdējos gados esam pārskatījuši to, kā mēs strādājam. Mums ir lietojumprogramma, mēs organizējam virtuālus apmeklējumus... mēs izmantojam mākoņdatošanu un tūlītējo ziņojumapmaiņu. Tagad strādājam pavisam citādi nekā tad, kad es uzsāku darbu.”

Giulia

Uzņēmēja, 45 gadi, Itālija

“Agrāk es biju Džūlijas administratīvais asistents, bet man gribējās kaut ko mainīt, lai es varētu pilnībā piedalīties aģentūras attīstībā. Divus gadus es strādāju nepilnu darba dienu, lai atlicinātu laiku jauno komunikācijas tehnoloģiju kursiem. Tagad es esmu atbildīgs par aģentūras tīmekļa vietni un sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem.”

Francesco

Atbildīgais par saturu, 32 gadi, Itālija

Sociālā Eiropa nozīmē:

- tiesības darbiniekiem uz **taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi** saistībā ar darba nosacījumiem;
- tiesības darbiniekiem uz piekļuvi sociālajai aizsardzībai un **apmācībai** neatkarīgi no nodarbinātības attiecību veida un ilguma;
- atbalstu darbiniekiem, lai viņi varētu pāriet no pagaidu nodarbinātības **uz beztermiņa darba līgumiem**;
- **novatorisku darba formu** veicināšanu, lai nodrošinātu kvalitatīvus darba apstākļus;
- uzņēmējdarbības gara un pašnodarbinātības stimulēšanu (darba devējiem arī būtu jāatbalsta **darba mobilitāte**);
- tādu darba attiecību novēršanu, kuru rezultātā veidojas **nedroši darba apstākļi** (tostarp aizliedzot nestandarta līgumu ļaunprātīgu izmantošanu).

Koens

“Es nupat pabeidzu skolu un meklēju darbu. Tas, ka man ir Dauna sindroms, netraucēs man piepildīt savu sapni un kļūt par mehāniķa mācekli. Es zinu, ka to varu, ja man mazliet palīdzēs.”

Koens

16 gadi, Nīderlande

Sociālā Eiropa nozīmē:

- tiesības jauniešiem uz **izglītību, mācekļību vai kvalitatīvu darba piedāvājumu** četru mēnešu laikā, kopš dienas, kad jaunietis ir kļuvis par bezdarbnieku (saskaņā ar Garantiju jauniešiem);
- tiesības uz **ienākumu atbalstu** cilvēkiem ar invaliditāti, lai dzīvotu cilvēka cienīgu dzīvi;
- tiesības uz **pienācīgu sociālo aizsardzību darbiniekiem**.

Mahika, Rasmuss un ģimene

“Pēc bērnu piedzimšanas dvīņi kļuva par mūsu prioritāti, bet ne es, ne Rasmuss negribēja atstāt darbu. Pateicoties Dānijas **darba un dzīves līdzsvara** sistēmai, to nenācās darīt nedz viņam, nedz man. Rasmuss ir vecāku atvaļinājumā, viņš strādā nepilnu dienu, un es strādāju divas dienas nedēļā no mājām.”

Mahika

39 gadi, Dānija

Sociālā Eiropa nozīmē:

- vecākiem un aprūpētājiem ir tiesības uz piemērotu atvaļinājumu, **elastīgu darba režīmu** un piekļuvi aprūpes pakalpojumiem;
- darbiniekiem ir tiesības uz **taisnīgu atalgojumu**, kas nodrošina pienācīgus dzīves apstākļus;
- sievietēm un vīriešiem ir tiesības uz **vienādu atlīdzību** par līdzvērtīgu darbu.

Mareks

“Es septiņus gadus nostrādāju pārdošanā pārtikas ražotnē. Pirms sešiem mēnešiem tur notika reorganizācija, un mani atbrīvoja no darba. Man nebija viegli, bet karjeras konsultante mani ļoti atbalstīja. Viņa man parādīja, kā pieteikties bezdarbnieka pabalstam, un tagad mēs plānojam turpmākos soļus. Es gribu izveidot bioloģiskās pārtikas uzņēmumu, tāpēc gatavojos iestāties jauno uzņēmēju kursos.”

Mareks

40 gadi, Čehijas Republika

Sociālā Eiropa nozīmē:

- darbiniekiem pirms atlaišanas ir **tiesības zināt** iemeslu un tiesības laikus saņemt attiecīgu brīdinājumu;
- darba meklētājiem ir tiesības uz **individuāli pielāgotu palīdzību**, lai atrastu darba, apmācības vai pārkvalificēšanās iespējas;
- darba meklētājiem ir tiesības uz pienācīgiem saprātīga ilguma **bezdarbnieku pabalstiem**.

Karmena

“Es vienmēr esmu mīlējusi savu darbu un spējusi apvienot aktīvu dzīvi ar bērnu audzināšanu un dalību sabiedriskajos pasākumos. Viss mainījās, kad pirms desmit gadiem man sākās problēmas ar muguru. Laimīgā kārtā man bija iespēja pāriet tādā darbā uzņēmumā, kur fiziskā slodze bija mazāka un es varēju bez maksas apmeklēt fizioterapijas nodarbības. Tagad es esmu pensijā un pat piedalos sporta nodarbībās vecāka gadu gājuma cilvēkiem, ko organizē mūsu vietējais klubs.”

Karmena

68 gadi, Spānija

Sociālā Eiropa nozīmē:

- darbiniekiem ir tiesības uz **darba vidi, kas pielāgota viņu profesionālajām vajadzībām;**
- ikvienam ir tiesības uz laicīgu piekļuvi **kvalitatīvai profilaktiskajai un ārstnieciskajai veselības aprūpei par pieņemamu cenu;**
- ikvienam ir tiesības uz kvalitatīviem un **cenas ziņā pieņemamiem ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem;**
- darbiniekiem un pašnodarbinātajiem pensijas vecumā ir tiesības uz **pienācīgu pensiju.**

20 tiesības un principi

taisnīgākai un sociālākai Eiropai

Eiropas sociālo tiesību pīlāra 20 principi

Eiropas sociālo tiesību pīlārs attiecas uz jaunu un efektīvāku pilsoņu tiesību nodrošināšanu. Tā pamatā ir 20 galvenie principi, kas strukturēti trijās kategorijās.

Vienādas iespējas un piekļuve darba tirgum

- 01.** Izglītība, apmācības un mūžizglītība
- 02.** Dzimumu līdztiesība
- 03.** Vienādas iespējas
- 04.** Aktīvs atbalsts nodarbinātībai

Taisnīgi darba nosacījumi

05. Droši un pielāgojami darba apstākļi
06. Algas
07. Informācija par darba tiesiskajām attiecībām un aizsardzību atlaišanas gadījumā
08. Sociālais dialogs un darbinieku līdzdalība
09. Darba un privātās dzīves līdzsvars
10. Veselīga, droša un labi pielāgota darba vide un datu aizsardzība

Sociālā aizsardzība un iekļaušana

11. Bērnu aprūpe un atbalsts bērniem
12. Sociālā aizsardzība
13. Bezdarbnieka pabalsti
14. Ienākumu minimums
15. Ienākumi un pensijas vecumdienās
16. Veselības aprūpe
17. Cilvēku ar invaliditāti iekļaušana
18. Ilgtermiņa aprūpe
19. Mājokļi un palīdzība bezpajumtniekiem
20. Piekļuve pamatpakalpojumiem

Kā sazināties ar ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem Europe Direct informācijas centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tīmekļa lapā https://europa.eu/european-union/contact_lv

Pa tālruni vai e-pastu

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

- pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu);
- pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696;
- pa e-pastu, izmantojot šo tīmekļa lapu: https://europa.eu/european-union/contact_lv

Kā atrast informāciju par ES

Internetā

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama vietnē Europa: https://europa.eu/european-union/index_lv

ES publikācijas

ES bezmaksas un maksas publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt šeit: <https://publications.europa.eu/lv/publications>. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar Europe Direct vai tuvāko informācijas centru (sk. https://europa.eu/european-union/contact_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1952. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

ES atvērtie dati

ES Atvērto datu portāls (<http://data.europa.eu/euodp/lv>) dod piekļuvi ES datu kopām. Datus var lejupielādēt un bez maksas izmantot kā komerciāliem, tā nekomerciāliem mērķiem.

Mūsu publikācijas varat bez maksas lejupielādēt vai abonēt tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/social/publications>

Ja vēlaties regulāri saņemt jaunāko informāciju par Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta darbu, reģistrējieties vietnē <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>, lai saņemtu “Sociālās Eiropas” bezmaksas informatīvo e-biļetenu.

Social Europe

EU_Social

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-79-80469-4